

Motion till riksdagen 2021/22:3685

av Per Åsling m.fl. (C)

Skatter för företagande och tillväxt i hela landet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skatteutjämningsystemet bör ses över så att gleshet ges större vikt samtidigt som incitamenten för jobb och företagande stärks och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skattesystemet ska ta hänsyn till klimatnytta och de geografiska förutsättningar som råder i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lagstiftningen om hantering av preliminärskatt bör utredas i syfte att ändra på regelverk kring förtida inbetalning och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av skattelagstiftningens konsekvenser för mindre företag och ideella föreningar och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning för att belysa Skatteverkets och övriga statliga myndigheters hantering av företagarärenden och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vid en större översyn av skattesystemet utreda hur skatteintäkter från fastighetsskatten på vind- och vattenkraftverk kan regionaliseras och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta fram förslag på ny lagstiftning kring företrädaransvaret och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på undantag och förenklingar i systemet med personalligare i sin helhet och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn gällande proportionaliteten i skattetvister mellan näringsidkare och Skatteverket och tillkännager detta för regeringen.

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över lagstiftningen för att göra det möjligt för styrelseledamöter att fakturera uppdrag och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa ett landsbygdsavdrag och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en miljömässig och samhällsekonomisk utvärdering av den gröna skatteväxlingen och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att skattepolitiken förblir en nationell kompetens och att EU inte ges möjlighet att öka uttaget av egna medel genom nya skatteobjekt och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn och utvärdering av kassaregisterlagen och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn av beskattningen av förmåner samt uttagsbeskattning och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn av mervärdesskattereglerna för ideella föreningar och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn av oönskade effekter av mervärdesskatteverket och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka rättssäkerheten för företagare och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder för att säkerställa kvaliteten i konsekvensanalyser och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Skatteverket i uppdrag att föreslå åtgärder för att minska skatteadministrationen och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över ersättningen för processkostnader i skattemål och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att skattesystemet tar hänsyn till villkoren på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att värna och vidareutveckla LOV och rutavdraget och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten för enskilda näringsidkare att göra avdrag för friskvård och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att genomföra förenklingar för enskilda näringsidkare och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga ett system där fordonens verkliga utsläpp utifrån ett livscykelperspektiv beräknas och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att engångsersättningar för markintrång, s.k. allframtidsupplåtelse, ska kunna sättas

- av för skattemässig fördelning över flera inkomstår och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över om datum för fastställande av skattesats från den 1 november året före folkbokföring kan ändras till den 1 januari året för folkbokföring och tillkännager detta för regeringen.
 29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur utmaningar hos kommuner med en stor andel icke folkbokförda deltidsboende kan mötas och tillkännager detta för regeringen.
 30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över reglerna avseende skattereduktion för gåva i syfte att inkludera fler mottagande organisationer och överväga högre belopp och tillkännager detta för regeringen.
 31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att 3:12-reglerna bör ses över i syfte att sänka skatten och förenkla för de ägarledda småföretagen, bl.a. via höjd gräns för den s.k. förenklingsregeln, och tillkännager detta för regeringen.
 32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur den gröna skatteväxlingen kan fortsätta genom att bl.a. se över en eventuell utfasning av alla nedsättningar av koldioxidskatten, samtidigt som branschernas konkurrenskraft värnas med stärkt miljöstyrning och färre rent fiskala inslag, och tillkännager detta för regeringen.
 33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om konkurrenskraftiga skatter för de jobbskapande småföretagen med särskilt beaktande av arbetsgivaravgifter och tillkännager detta för regeringen.
 34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den allmänna löneavgiften bör separeras från arbetsgivaravgiften och definieras som en egen skattesats för att tydliggöra vilka skatter som företagen betalar och tillkännager detta för regeringen.
 35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn av regelverket kring sponsring och tillkännager detta för regeringen.
 36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda skattelagstiftningen relaterat till kryptovalutor och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Under snart två decennier har det svenska skattesystemet reformerats betydligt. Inkomstskatter har sänkts. Svenska företag betalar idag betydligt lägre skatter generellt än de gjorde i början av 2000-talet. Samtidigt har fastighetsskatten i sin tidigare form avskaffats, boende på landsbygden har fått ett särskilt inkomstskatteavdrag och en rad stora som små förändringar har genomförts för att steg för steg öka svenska företags konkurrenskraft. Trots de framsteg som gjorts kan vi konstatera att det svenska skattesystemet uppvisar stora skevheter som begränsar möjligheten till sysselsättning för utsatta grupper, för entreprenörskap och för Sveriges framtida tillväxtpotentialer.

Sverige är i stort behov av reformer som stärker företagens konkurrenskraft, som lockar investeringar till Sverige och ger våra företag större möjligheter att skapa jobb och tillväxt. Antalet arbetade timmar behöver fortsätta öka om Sverige långsiktigt ska ha råd att behålla och utveckla vår välfärd.

Den pandemi som i mars månad 2020 över en natt ändrade på fortsättningarna för hela det svenska näringslivet innebar i sig en ekonomisk chock. Men, den satte också fingret på behovet av att använda skatteregelverket för att Sverige och svenska företag ska komma ur krisen med sikte på framtiden.

Sverige har länge varit i behov av en omfattande skattereform, som syftar till att skapa mer jobb och tillväxt och samtidigt ökar kostnaden för miljöfarlig verksamhet.

Det är viktigt att skatter utformas så att svenska företags konkurrenskraft stärks och att Skatteverket tar in de skatter som riksdagen beslutat. Skatterna måste utformas så att människor vågar ta risker och starta företag. Skatter ska medverka till tillväxt och utveckling i hela landet, underlätta jobbskapande och företagande och stimulera en grön skatteväxling. Skatter måste vara förutsägbara, rättssäkra och långsiktiga. Trösklarna till småskaligt företagande måste sänkas genom regelförenklingar och lägre skatter.

Ett effektivt och rättvist skattesystem

Det är människor och företag, inte det offentliga, som skapar och utvecklar ett lands ekonomi och genom det förutsättningar för en stark välfärd. Det finns därmed inget egenvärde i att ta ut skatter, utan skatter ska, förutom i vissa punkt- och miljöskattefall, tas ut för att finansiera det offentliga åtagandet. De skatter som tas ut bör vara lättförståeliga, uppmuntra människor till att arbeta, göra det enkelt att starta och driva företag samt styra mot ett mer hållbart och klimatsmart samhälle.

För att öka näringslivets och människors frihet behöver skattetrycket därför sänkas. Därtill måste det vara så enkelt som möjligt att göra rätt för sig. Skatteverket bör därför kontinuerligt arbeta för minskad skatteadministration för privatpersoner, företag och offentliga aktörer.

De skattesänkningar och avdrag som genomförts har varit viktiga. De har kraftigt ökat människors frihet och gjort Sverige mer konkurrenskraftigt. De har steg för steg sänkt ett av världens högsta skattetryck och minskat mängden olagligt arbete och skattefusk som de mycket höga skatterna på arbete gav upphov till. Livspusslet har blivit enklare för människor och företag har kunnat växa snabbare på grund av ett lägre kostnadstryck.

För att fullt ut möjliggöra den potential och innovativa skaparglädje som finns hos människor och företag behöver framtida skatteförändringar bidra till att skatterna blir lägre och skattesystemet som helhet blir lättare och mindre krångligt. Långsiktiga förutsättningar och enkla regler gynnar näringsliv och företag, samtidigt som det förenklar och stärker människors drivkrafter.

Centerpartiet kommer därför agera för ett lägre skattetryck och verka för att nya skatteförändringar i så hög utsträckning som möjligt är enkla och leder till ett mer effektivt skattesystem.

Ju större andel människor som jobbar, desto bättre blir den offentliga ekonomin. Skatteintäkterna ökar av att fler människor jobbar och betalar skatt samtidigt som kostnaden för bidragen minskas. För att minska utanförskapet och öka resurserna till välfärden är därför det viktigaste att möjliggöra för fler jobb. Eftersom sänkt skatt skapar bättre förutsättningar för jobb och företagande, är ett sänkt skattetryck en viktig del i att långsiktigt kunna stärka välfärden. Sänkta arbetsgivaravgifter är här en viktig del för att skapa utrymme för företag att anställa fler och skapa mer livskraftiga företag. Det ska vara förståeligt för såväl företag som privatpersoner vilka skatter de betalar. Skattesystemet ska vara så enkelt och transparent som möjligt. Därför är det viktigt att

de skatter som betalas är tydliga. Vi vill bland annat se att arbetsgivaravgiften synliggörs och att den allmänna löneavgiften tas bort från arbetsgivaravgiften och görs till en egen skattesats för att tydliggöra vilka skatter som företagen betalar.

Enkelhet, transparens och minskad administration

För att upprätthålla förtroendet för skattesystemet är det avgörande att kontinuerligt arbeta med att förenkla för skattebetalarna. För mindre organisationer och företag riskerar komplicerad och tidskrävande skatteadministration och regler att bli en tyngre börda eftersom dessa oftast måste göra lika mycket som större företag men med mindre resurser. Bland annat därför är det viktigt att säkerställa att ideella organisationer och mindre företag inte drabbas oproportionerligt. Tyvärr är exemplen många där företag eller organisationer drabbas oproportionerligt av skattelagstiftningen eller tolkningen därav.

En företagare i Sverige har ett mycket stort antal regelverk att ta hänsyn till och en uppsjö av myndighetskontakter att sköta. Varje missad kontakt och felaktig blankett kan få stora konsekvenser. Handläggningstider och pappersarbete innebär tid som inte kan användas till att realisera den affärsidé som ligger till grund för företaget. Mellan 2006 och 2014 minskade regelkrånglet enligt Tillväxtverket. De administrativa kostnaderna för företagen sänktes med 7 miljarder kronor och närmare 600 förenklingsförslag genomfördes för att göra vardagen lättare för företagen. Detta visar att handlingskraft kan göra skillnad.

För många företag innebär dagens skatteadministration en påtaglig börda. Mycket tid och pengar går åt till att hantera skatteadministration i stället för att investeras i kärnverksamheten. Detta är både ett konkurrenskraftsproblem och en tröskel för att starta, driva och expandera företag. En politik för jobb och tillväxt går hand i hand med en politik för företagande och entreprenörskap. Skatteverket bör därför ges i uppdrag att föreslå åtgärder för att minska skatteadministrationen. Det är angeläget att en översyn över skattelagstiftningens konsekvenser har ett särskilt beaktande av förutsättningarna för mindre företag och ideella föreningar.

Ett regelverk som är särskilt problematiskt för många företag, exempelvis besöksnäring och lantbruksföretag är systemet med personalliggare som sedan det infördes utvidgats vid ett flertal tillfällen. Från och med 2018 måste alla personer som bor under samma tak där det bedrivs näringsverksamhet registrera sig om de på något sätt bidrar till verksamheten. Systemet har redan utvärderats vid flera tillfällen och nu är det dags för förändring. Regeringen behöver återkomma med konkreta förslag på hur systemet med personalliggare kan förändras både för att förenkla för företagen men också i syfte att minska antalet som träffas av systemet. I ett första steg behöver utvidgningen från 2018 slopas. Regelkrånglet måste minska och här kan ny teknik bana väg för enklare system. Detta är viktigt för de småföretagare som vill utveckla och investera i sin verksamhet och som vill kunna be sin åttaåring att gå ut med kökssoporna utan att riskera böter.

Under våren 2020 blev det uppenbart för en bredare publik att systemet med förmånsbeskattning är komplicerat och i flera avseenden inte rättssäkert. De tillfälliga förändringar som genomförts, bland annat vad gäller avdrag för gåvor, behöver utvärderas tillsammans med en större översyn av systemet med förmånsbeskattning. Vi kan konstatera att exemplen där rättssäkerheten satts på prov är många bara under de senaste åren. Plötslig förmånsbeskattning av fyrhjulingar som används i lantbruksverksamhet,

bygdegårdar som plötsligt förmånsbeskattas för tid då lokalen inte används är några exempel som föranleder förändring. Enkelhet, rättssäkerhet och transparens måste vara ledord.

Högsta förvaltningsdomstolen slog 2017 fast att styrelsearvoden normalt ska beskattas som inkomst av tjänst, även om arvoden faktureras via eget bolag. Detta försvårar både för den enskilde och för de företag som vill stärka styrelsen med en specifik kompetens. Regeringen bör därför se över regelverken så att det blir möjligt för styrelseledamöter att fakturera uppdrag via näringsverksamhet.

Företrädaransvar innebär att en person som bedöms vara legal eller faktisk företrädare för ett bolag kan åläggas personligt betalningsansvar för bolagets obetalda skatter och avgifter. Kritiken har riktats särskilt mot tillämpningen av reglerna, framförallt i underrätterna (lägre instanser). Kritiken har framförts från såväl akademien, näringslivsorganisationer som företagare. Kärnan i kritiken är att tillämpningen av reglerna har medfört ett närmast strikt ansvar och att någon bedömning av de subjektiva rekvisiten (främst begreppet grov oaktsamhet) i det enskilda fallet inte sker eller görs alltför mekaniskt. Detta riskerar medföra att livsdugliga företag i onödan försätts i konkurs och inverkar även menligt på möjligheterna att rekrytera externa styrelseledamöter till mindre bolag eftersom dessa kan riskera ett företrädaransvar om bolaget hamnar i ekonomiskt trångmål. Utredningen om företrädaransvaret är nu färdig och det finns bra saker att ta fasta på men utredningen måste vara en bas att bygga vidare på, förslagen går inte tillräckligt långt. Regeringen behöver ta fram ett förslag på ny lagstiftning som innehåller ett antal centrala aspekter. Bland annat måste lagstiftningen ta sikte på särskilt klandervärda fall, rådrumsregeln behöver utökas och det måste finnas ett större utrymme att tillämpa befrielsereglerna.

Ett starkare civilsamhälle

År 2016 togs tillfället skattereduktionen för gåvor bort men återinfördes därefter år 2019. För Centerpartiet är det angeläget att se över hur avdragsrätten kan breddas och utökas för gåvor till forskning och ideell verksamhet såsom social hjälpverksamhet. Motsvarande generösa regler finns i såväl Norge som Finland. Centerpartiet är positivt till skatteavdraget för gåvor till social hjälpverksamhet och forskning. Motsvarande generösa regler finns i såväl Norge som Finland. I första hand är det viktigt att se över hur fler mottagande organisationer kan inkluderas.

Ett rikt idrotts- och kulturliv är en förutsättning för attraktiva samhällen där människor vill leva och bo. Idrottsföreningar, stora som små, runt om i landet är i olika utsträckning beroende av olika former av sponsring för att kunna bedriva och utveckla sin verksamhet. För många företag är sponsring av exempelvis idrottsverksamhet en viktig del i hållbarhetsarbetet. Problemet är att det saknas tydlig lagstiftning för hur sponsring ska beskattas. Det som styr avdragsrätt är ett i hög utsträckning föråldrat lapptäcke av prejudikat och tolkningar. Marknadsvärde bedömt utefter antalet besökare eller andra mer traditionella parametrar är inte anpassat till dagens innebörd av marknadsvärde. Tolkningen och handhavandet av befintliga regelverk påverkar hela ideella sektorn som har näringslivssamarbeten som en grundbult för sin verksamhet. Exponering via såväl sociala som traditionella medier gör att marknadsvärdet inte kan mätas såsom det traditionellt gjorts. Vägen att se över skatteregelverket kring marknadsvärde är lång men behöver genomföras. Idag kan det ur ett varumärkesperspektiv vara precis lika attraktivt för ett företag att sponsra ett allsvenskt herrfotbollslag som damlaget i samma division eller en

mindre förening utan elitambitioner. Det är inte alltid ett visst antal fysiska besökare som är det centrala. För många företag är det hållbarhetsfrågor som ligger i fokus. Problemet med dagens regler är att de, genom felaktiga ekonomiska incitament, styr mot att sponsra idrotter som har ett högt antal åskådare på plats som har köpt en traditionell inträdesbiljett. Att se över regelverket kring sponsring handlar inte enbart om att säkerställa jämställd sponsring utan lika mycket om att skapa ett regelverk för de som vill sponsra hållbart. Det måste exempelvis vara möjligt att sponsra en verksamhet och få göra avdrag utan att ett företags varumärke exponeras enligt traditionella parametrar som på tröjan eller på en roll-up vid sidan av fotbollsplanen. En lokal företagare som väljer att sponsra ungdomarna i en lokal längdskidklubb följt av stor exponering och spridning via sociala medier kan mycket väl få mer output från detta jämfört med företagaren som har en skylt vid en handbollsmatch med 2 000 åskådare.

Rättssäkerhet för företagare

Tyvärr finns det historiskt likväl som i närtid allt för många exempel på där företagare kommer i kläm som en konsekvens av Skatteverkets administrativa rutiner, tolkningar och omtolkningar av lagar och regler. En lagstiftning som länge varit föremål för diskussion och som till dels även omfattats av tillfälliga undantag under krisen 2020 är det så kallade företrädaransvaret och regelverket om personligt betalningsansvar i skatteförfarandelagen och aktiebolagslagen. Det handlar till stor del om en kombination om sträng tillämpning av regelverket tillsammans med svårigheter att som företagare förstå lagstiftningen. Detta kan få stora oväntade konsekvenser i den privata ekonomin för ägare och styrelseledamöter i små företag. Något som dels riskerar att inverka negativt på möjligheterna att rekrytera styrelseledamöter, dels riskerar att företag själva väljer rekonstruktion eller konkurs för tidigt. De tillfälliga förändringar som gjorts är ett bra första steg för att gå vidare med lagstiftning. Den utredning om företrädaransvar som presenterades i november 2020 behöver nu, kompletterat med förenklingsförslag från remissinstanserna, resultera i konkret lagstiftning.

Domstolarna är en garant för rättssäkerheten. De senaste åren har det skett en rad förändringar bland Förvaltningsdomstolarna, såsom exempelvis den nya organisationen som infördes efter ett riksdagsbeslut 2009. Ett dynamiskt näringsliv förutsätter att lagstiftningen och tillämpande myndigheter hela tiden ligger i framkant. För att förbättra bevisprövningarna och få till stånd tydligare utfall från domstolar har en arbetsgrupp med representanter från förvaltningsdomstolarna, Skatteverket och Advokatsamfundet tillsatts på frivilligt initiativ. Det är ett initiativ som måste följas av att regeringen ser över hur kvaliteten kan stärkas i skattemål. Domstolsverket har själva understrukit vikten av tillräckliga resurser för ett effektivt rättsväsende. Utöver frågan om kvalitet i prövningar är själva processkostnaden en faktor som inte minst små företag behöver väga in. Undersökningar indikerar att full ersättning är oerhört ovanligt liksom att det yrkade beloppet ersätts när den enskilde vunnit gehör för en överklagan. Företagare kan inte anses vara jämbördig med Skatteverket utan försätter denne i ett underläge. Den lille företagaren ska inte behöva avstå en överklagan för att en kostnadskalkyl visar att det i slutändan inte är värt processen.

Den gängse rutinen för alla företag i Sverige är att skicka en påminnelse, eventuellt med en mindre påminnelseavgift, innan man skickar ett krav vidare till inkasso. Men Skatteverket lägger, normalt, direkt avgift på krav utan att först skicka en påminnelse. Det gäller även andra statliga myndigheter som exempelvis Transportstyrelsen där en

missad betalning av nio kronor i trängselskatt leder till en omedelbar avgift på 500 kronor. Det bör vara en självklarhet att Skatteverket och andra statliga myndigheter inte som princip ska kunna utfärda böter utan att först påminna och informera berörda personer och företag om det aktuella felet som begåtts.

Ett skattesystem för regional tillväxt och likvärdiga förutsättningar i hela landet

För Centerpartiet är det självklart att människor i större utsträckning ska få behålla frukterna av sitt eget arbete. Lika självklart är det att regioner som bidrar med värdefull produktion får behålla delar av detta värde. Skattebaser är ett effektivt verktyg för att öka människors inflytande över sin vardag. Därför vill Centerpartiet att skattepolitiken ska användas som redskap för att vara tillväxtskapande i hela landet. Detta är en viktig del av skattepolitiken vid en skattereform. Att använda skattepolitiken som ett tillväxtredskap för hela landet kan möjliggöras genom att regionalisera fler delar av den statliga fastighetsskatten i syfte att stärka den regionala beslutsnivån och regionernas möjligheter att föra en tillväxtfrämjande politik utifrån sina egna förutsättningar. Centerpartiet vill utreda hur ett antal skattebaser skulle kunna regionaliseras, så att regionerna får behålla en större andel av de värden som skapas hos dem. Ett första steg är att regionalisera fastighetsskatten på vattenkraft- och vindkraftverk.

Skatteutjämningsystemet är viktigt för att upprätthålla likvärdighet i hela landet. Samtidigt ser vi betydande brister i dagens system. I dagsläget går stora delar av skatteutjämnningen till tillväxtkommuner som i grunden har goda förutsättningar för en stark ekonomi. Därför finns behov av en översyn. Riksdagen riktade i december 2020 ett tillkännagivande om att utreda hela utjämningsystemet. För Centerpartiet är det centralt att ett nytt skatteutjämningsystem vilar på en rad grundläggande principer. Dels bör systemet utgå från en garanterad servicenivå i hela landet. Samtidigt behöver det vara utformat så att det skapar incitament för företagande, jobb och tillväxt. Det måste löna sig för en kommun som gör reformer för att stärka företagsamhet och jobbskapande, snarare än att frånta kommuner deras ansvar för sin ekonomiska politik. För många av landets glest befolkade kommuner är det dock uppenbart att det finns strukturella förutsättningar som gör det svårt att klara behovet av kommunal service utan ett system för skatteutjämnning. Därför bör gleshet i högre grad beaktas inom ramen för utjämningsystemet.

I vilken kommun man betalar skatt får stora effekter på den enskilda kommunen beroende på var man är folkbokförd den 1 november eftersom detta datum är då man som individ räknas in i skatteunderlaget. För många kommuner är det en stor utmaning med en relativt sett hög andel deltidsboende under delar av året. Såväl en hög andel säsonganställda som övriga deltidsboende under året innebär ett tryck på såväl infrastruktur som välfärdstjänster som är högre än vad det permanentboende skatteuttaget kan bära. För kommunen kan det innebära en annan allokering av skatteresurser till verksamheter och tjänster än vad som skulle ha varit fallet om skatteuttaget hade motsvarat antalet invånare under helåret, exempelvis vad gäller investeringar i vägar, va och vård. Det finns tecken på vad vissa kallar en ruralisering eller rurbanisering och frågan är vilken inverkan erfarenheter som gjorts under coronakrisen kommer ha på företag och affärsmodeller, livsval av arbete och bostadsort har ännu inget färdigt svar. Krisen kan komma att påverka nya trender och i övergången till ett mer digitalt samhälle ökar möjligheter för nya ortval för etableringar av företag och val av boende. Detta ökar

behovet av att se över vilka utmaningar ett ökat antal deltidboende kan få för kommuner. Utmaningen som vissa kommuner möter med bland annat en hög andel säsongsanställda, eller för den delen hög andel deltidboende överlag, som inte betalar inkomstskatt i kommunen är reell och måste tas på allvar. Att skattskrivningen utgår från folkbokföringen den 1 november varje år är inte någon modern bestämmelse. Det är inte uppenbart varför en sådan ordning ska upprätthållas med särskilt beaktande av att inkomstskatter principiellt ska vara synkroniserade med beskattningsår. Det finns anledning att se över datumet den 1 november. Det är viktigt i sammanhanget att understryka att folkbokföringslagen är tydlig med var en individ ska vara folkbokförd. Därför är det också viktigt att löpande följa upp att folkbokföringslagen efterlevs.

En genomsnittlig inkomsttagare i nordvästra Sverige betalar drygt 3 700 kronor mer i kommunalskatt varje år än rikssnittet, trots att hen ofta måste vänta längre än andra på en ambulans om hen blir sjuk eller på en polis om hen blir utsatt för ett brott. För att kunna erbjuda likvärdig välfärd som i resten av landet har många landsbygdskommuner valt att höja skatten. Den genomsnittliga kommunala skattesatsen för kommunerna i norra Sverige ligger idag strax under 34 procent, jämfört med strax under 30 procent för Stockholm och cirka 32 procent för riket. Den här utvecklingen försätter inte bara landsbygden i ett ekonomiskt underläge, den utgör också en djup strukturell orättvisa. Landsbygdens bor har rätt till en likvärdig vård, skola, omsorg, trygghet och infrastruktur som andra. De bör även ha likvärdiga ekonomiska förutsättningar. I och med budgetpropositionen för 2020 togs ett historiskt steg mot att utjämna skatteflytan när inkomstskatten för delar av landsbygden sänktes. Denna reform behöver vidareutvecklas.

När människor inte har möjlighet att ta del av kommunal service måste man gå ihop för att samordna bland annat snöröjning, renhållning och va-nät. Detta kan vara kostsamt och tidskrävande. Dessa förvaltar gemensamma områden som exempelvis vägar, gatlysen, energianläggningar, lekplatser, avloppsledningar, badplatser och båtbygggar. För Centerpartiet är det en självklarhet att kostnaden för att själva förvalta det som en boende i en storstad bekostar via skattsedeln inte fullt ut ska landa på landsbygdens bon.

För Centerpartiet är äganderätten inte bara en grundläggande rättighet när det kommer till demokratifrågor, det ska också vara en vägledande princip när det kommer till frågor som rör markanvändning. Inte sällan står markägare, privatpersoner eller näringsidkare, inför en situation där de upplåter nyttjanderätten till en viss del av fastigheten för all framtid men behåller ägandet. Typexempel är upplåtelse av mark för framdragande av kraftledning och vägrätt för allmän väg. Markägaren äger fortfarande den upplåtna marken, men nyttjandet disponeras av annan. Detta kallas allframtidsupplåtelse. Centerpartiet anser att det finns anledning att se över hur större belopp vid allframtidsupplåtelser kan fördelas över flera år. Därför är det viktigt att se över frågan om fördelning av intäkter vid allframtidsupplåtelser kan ändras i syfte att undvika beskattning vid en enskild tidpunkt. Exakt hur detta kan och bör genomföras måste dock vara föremål för en utredning. Lagstiftningen på området är generellt i behov av mer flexibla regelverk och uppdateringar. Ersättning för markintrång behöver ses över. Ett exempel på detta är den så kallade Skatteförenklingsutredningens förslag om att kapitalvinst vid allframtidsupplåtelse bara ska tas upp om engångsersättningen överstiger 10 000 kronor, istället för som idag 5 000 kronor. Det är en av flera förenklingar som vore värdefullt för mindre allframtidsupplåtelser.

Det finns skäl att se över det nuvarande skattesystemet i transportsektorn för att internaliseringsgraden av de miljöeffekter transporterna medför tydligare återspeglar de faktiska problemen och de geografiska förutsättningarna i landet. Detta kan vara

ytterligare ett sätt att väga in glesbygdens skilda förutsättningar i transportsektorns skattesystem. En skatteväxling inom transportsektorn behöver utredas. Skatter och avgifter i transportsektorn behöver ses över i en bred översyn för att möjliggöra omställningen till hållbara transporter och möjligheten att leva och verka i hela landet. Utgångspunkter i denna översyn bör vara att skattesystemet differentieras efter klimatnytta och de olika geografiska förutsättningarna som råder i Sverige.

Jämställdhet

På det ekonomiska området är kvinnors lägre livsinkomst ett stort problem, något som i sin tur är en följd av en ojämsställd arbetsmarknad. För kvinnor med låga inkomster och pensioner är det en utmaning att få pengarna att räcka. Kvinnor är mer föräldralediga, mer sjukskrivna, mer deltidsarbetande och har lägre lön för samma jobb som män. Därför är det viktigt att inkomstskattesänkningar tydligt inriktas mot de som har lägst inkomst.

Rut ger fler kvinnor möjlighet att starta företag, vilket leder till fler kvinnor på ledande positioner och således förändrade strukturer i näringslivet. Tack vare rutavdraget driver fler kvinnor företag över hela landet. Centerpartiet vill se över möjligheterna att justera taket i rut uppåt och att fler tjänster omfattas av rut. Då kommer efterfrågan att öka och fler människor kan starta företag inom en kvinnodominerad bransch, och kvinnor som fortfarande har huvudansvaret för hem och familj får avlastning och kan satsa på sitt yrkesliv istället. Kvinnor lägger nästan dubbelt så många timmar i veckan som män gör på hushållsarbete: tolv timmar jämfört med ca sju timmar för män.

Reformerad moms

Mervärdesskattesystemet står för mer än en femtedel av de totala skatteintäkterna varje år. Det svenska systemet är komplext samtidigt som företag också har att hantera internationella momsregelverk, något som ytterligare spär på den administrativa bördan. EU:s momsdirektiv innebär att momsen inom EU i huvudsak är harmoniserad. Dock är det möjligt, vilket också tillämpas, med nationella avvikelser. Det finns möjligheter att såväl bredda som reducera momsbasen, något som även Sverige utnyttjar.

Hur Sverige kan och bör hantera moms-systemet aktualiseras återkommande. I närtid har ett antal frågor aktualiserats som pekar på behov av en större översyn av mervärdesskattesystemet. Momsen på vårdtjänster förändras efter en domstolstolkning av EU-direktivet. Samtidigt fortsätter Finland att tillämpa samma undantag som Sverige tidigare gjorde. Denna fråga löstes tillsvidare genom tillskott i form av statsbidrag. Problemen som uppstått för idrottslokaler där det p.g.a. regelverket varit svårt att få hyra lokaler när momsen inte kan dras av är ett annat exempel där översyn behöver ske. Detta är en konsekvens av regelverket att aktörer som bedriver undantagen verksamhet har svårt att få tillgång till lokaler, eftersom fastighetsägare hellre kan låta sina lokaler stå tomma än hyra ut lokalerna till momsundantagna verksamheter. Denna problematik vittnar exempelvis ideella föreningar och friskolor om. Detta är några konkreta problem som måste få en lösning. Därtill måste också en bredare översyn av moms-systemet genomföras.

Grön skatteväxling

Centerpartiet vill se en grön skatteväxling, där förorenaren betalar för sin miljöskada och resurserna används till att sänka skatten på jobb och företagande. På så vis sätts ett pris på miljöförstöring samtidigt som dessa intäkter återförs för att sänka skattebördan på sådant som har stor samhällsekonomisk nytta, som jobbskapande i växande företag. Detta bör vara en ledstjärna för skattepolitiken i tider av små marginaler i statsfinanserna.

För att vi ska gå mot ett mer hållbart samhälle behöver skattepolitiken vara långsiktigt hållbar. Att beskatta utsläpp av växthusgaser och miljöförstöring är därför viktigt för att klara av klimatomställningen. För att stärka svensk konkurrenskraft och bidra till fler jobb är det samtidigt viktigt att detta kombineras med sänkta skatter på jobb och företagande.

Centerpartiet vill fortsätta växla höjda skatter på miljöförstöring mot sänkta skatter på jobb och företagande. Därför vill vi fasa ut alla nedsättningar som i dag finns av koldioxidskatten, men inte på bekostnad av branschens konkurrenskraft. En utfasning behöver därför gå hand i hand med sänkta kostnader för branscher som påverkas, eller någon annan form av kompensation som hjälper till att ställa om. Det totala kostnadstrycket för branschen ska med andra ord inte höjas, men alla företag och branscher måste betala fullt pris för sina utsläpp.

De nuvarande miljöskatterna behöver utvärderas i syfte att stärka miljöstyrningen och minska de delar som inte styr mot en mer miljövänlig konsumtion. De miljöskatter som i utvärderingar inte har någon, eller liten, miljöstyrande effekt bör antingen växlas mot bredare skattebaser eller göras om för att få en starkare miljö- och klimatstyrande effekt. Det bör även göras en grundlig översyn av skatter som kan motverka övergången till en mer cirkulär ekonomi.

En viktig princip bakom bonus malus är att rikta skatter mot utsläppen och inte bilisten; att inte beskatta avstånd. Centerpartiet vill förbättra och förstärka nuvarande system. Det är exempelvis rimligt att även etanolbilar får en bonus och att vi kan stärka förutsättningarna för fler att köra på el eller förnybara drivmedel som etanol, gas eller HVO. Däremot behöver vi praktiska verktyg som kan garantera att det är klimatsmarta drivmedel som används, vilket det inte finns förutsättningar för i nuläget. I den senaste översynen av bonus malus-systemet hade Centerpartiet bland annat velat se andra regler vad gäller de tyngre lätta lastbilarna, där få alternativ finns.

Internationella skattefrågor

Sommaren 2020 enades EU om sin nya långtidsbudget och den återhämtningsfond som är ett direkt resultat av coronapandemin. Resultatet blev inte som Centerpartiet önskade och inte heller som Sverige önskade, men det är positivt att en överenskommelse och kompromiss kunde nås mellan 27 medlemsländer med väldigt olika ingångar och förutsättningar.

Det är välkommet och viktigt att resurserna i återhämtningsfonden blir tydligt kopplade till de länder som drabbas särskilt hårt av pandemin och att de kommer med krav på ekonomiska och politiska reformer. Det har varit avgörande för Centerpartiet att medlen ska vara tätt länkade till länders respekt för rättsstatens principer, det vill säga åtföljas av en strikt konditionalitet under vilken ett land kan bli av med sina EU-medel

om principerna inte följs. Det är av stor vikt att nu följa upp och driva på för att dessa krav ska efterlevas och vara verkningfulla.

Samtidigt finns det aspekter av återhämtningsfonden och budgeten som Centerpartiet motsätter sig, däribland en utökning av EU:s förmåga att ta in egna intäkter, exempelvis genom en digital skatt på techbolag. Vi ser det inte som önskvärt eller aktuellt att lämna över vårt självbestämmande kring skattepolitiken till EU och kommer arbeta för att bevara denna på nationell nivå när konkreta lagförslag presenteras.

Förutsättningarna för enskilda näringsidkare behöver stärkas

Idag skapas fyra av fem nya jobb i de små företagen. Därför behöver de små och växande företagen lägre kostnader för att kunna bidra med ännu fler nya jobb. Dagens svårgenomträngliga kapital- och företagsbeskattning behöver förbättras. I dag utgör den ett lapptäcke av olika regelverk och avdrag som fullt ut endast förstås av ett fåtal människor. För den som har resurser, och exempelvis kan betala för skatterådgivning, skapar det snåriga regelverket goda möjligheter att sänka sin skatt, medan den enskilda företagaren utan stöd tvingas betala en hög skatt. Det behöver bli både enklare och billigare att vara företagare i Sverige. 3:12-reglerna behöver ses över i syfte att sänka skatten och förenkla för de ägarledda små företagen, bland annat via att höja gränsen för den så kallade förenklingsregeln. Därutöver behöver regelverket bli mer lättförståeligt för att sänka även de administrativa kostnaderna. Beskattningen av enskilda näringsidkare behöver förändras. Det måste bli mindre komplicerat att starta och driva enskild näringsverksamhet och att underlätta för den enskilde näringsidkaren att göra rätt. Detta behöver åstadkommas dels genom ett system för schabloniserad beskattning. Dels genom att genomföra förändringar avseende bland annat företagssparande, räntefördelning och skatteskulder i kapitalunderlaget.

Den svenska arbetsmiljön är bland världens bästa, men även världens bästa arbetsmiljö kan bli bättre. Att fortsätta förbättra arbetsmiljön skulle framförallt undvika mycket mänskligt lidande, men också medföra stora summor för samhället genom minskade sjukskrivningstal. Flera saker kan göras för att förbättra det förebyggande arbetsmiljöarbetet. Till exempel bör Arbetsmiljöverket få ett tydligare serviceuppdrag för att stötta och hjälpa arbetsgivare i deras arbetsmiljöarbete. Därtill bör enskilda näringsidkare, liksom andra på arbetsmarknaden, få möjlighet att göra avdrag för friskvård, motsvarande friskvårdsbidraget.

Per Åsling (C)

Helena Vilhelmsson (C)

Alireza Akhondi (C)

Lars Thomsson (C)

Martin Ådahl (C)

Peter Helander (C)

Helena Lindahl (C)

Per Schöldberg (C)

Niels Paarup-Petersen (C)

Aphram Melki (C)